

7/9-32

Priloga, vsakdanje življenje

Poština plačana v gotovini.

Posamezna številka Din 1.—

Neodvisen tednik

Izhaja tedensko vsako soboto.

Letnik III Štev. 4

Premišljaj ta teden
 globokost in resničnost sledečih rekov, citatov in gesel:
„Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“
„Sloga jači, nesloga tlači.“
„Odprti srce, odprti roke, otiraj bralovske solze!“
„Ni vse zlato, kar se sveti!“
„Svoji k svojim!“
„Kmet je steber države.“
„Vera v Boga in narodna sloga!“

Uredništvo in upravnništvo Ptui, Panonska ulica 5.
 Rokopisi se ne vračajo.
 Letna predplačnina znaša Din 28%. Ček. račun 16.089

PTUJ, 30. januarja 1932

Cena oglasom: Po ceniku odn. po dogovoru.
 Cena malim oglasom: Vsaka beseda Din 1.— in —50.
 Večkratne objave po dogovoru.

Austrija in Adolf Hitler.

Gospodarsko stanje avstrijske republike. Pasivnost. Sosedne države. Trdoglavost nemških nacionalistov. Adolf Hitler.

(Iz razgovora z uglednim avstrijskim politikom.)

„Von der Dummheit bis zur Lächerlichkeit ist nur ein Schritt, der weitere Schritt führt zum — Verbrechen.“
 (Od neumnosti do smešnosti je samo en korak; nadaljni korak vodi k — zločinu...)

Glavne misli našega izvestitelja o gornem vprašanju. —

S tem markantnim, značilnim uvodom se je začel razgovor o osebi, pokretu in stremiljenju vrtoglavega Adolfa Hitlerja, s katerega političnim udejstvomjanjem se bavi časopisje cele Evrope.

Dotaknila sva se najprej vprašanja o gospodarskem položaju Avstrije in sva se nehote zapletla v operetno politiko Hackenkruzerjev, Heimwehra — in tako prišla mimo Pfrimerja do Adolfa Hitlerja.

Ze v uvodniku zadnje številke smo obravnavali gospodarski položaj Avstrije prav podrobno, takorekoč iz prvih ust državljana avstrijske republike, danes pa izpolnimo predmetna izvajanja v sledečem:

Od tedna do tedna se slabša gospodarski in finančni položaj sosednje Avstrije, v katero je toliko naših nacionalnih slepcev zaljubljeno. Previdni politiki so še-le sedaj dognali, da izvira vsa avstrijska gospodarska kriza iz meseca maja lanskega leta, ko se je začelo reševanje falirane banke „Kreditanstalt“, ker so sprevideli, da industrijska podjetja, katerim je ta zavod dajal na slepo neomejene kredite niso v stanju, zadostiti svojim obveznostim glede vrnitve kapitala in plačevanja obresti. Ta polom pomeni paralizo (razkroj) največjega dela gospodarske aktivnosti avstrijske republike.

Tudi zunanja trgovina (izvoz) je tako zelo padla, da so težke skrbi — upravičene.

Prvih 11 mesecev po polomu „Kreditanstalta“ je padel izvoz na 950 milijonov šilingov. Vrednost raznih industrijskih podjetij je padla od 1. 1926 pa do danes za več kot 54 odstotkov, a aktivnost bank za 45 odstotkov... Statistika beleži skoro vsaki mesec okrog 300 slučajev konkurza in bankerota med industrijskimi in trgovskimi podjetji.

Razumni politiki se zelo trudijo, da bi do egli čimveč ugodnih pogodb s sosednjimi državami, a vse je „ein Schlagen ins Wasser“, ker je zunanja trgovina obupno pasivna. Težko je najti izhoda, ker vrtoglava politika zelenih kričalcev podira vse ono, kar modrost izkušenih politikov s trudom vstvarja. Nemala je briga za stabiliza-

Znamenitosti doma in po svetu.

Beda naših izseljencev.

Zaradi nezaposlenosti trpe tudi naši izseljenci v Nemčiji in Franciji, ki jih je okoli 60.000. Z isto usodo se bore izseljenci v Ameriki, vzlasti v južni Ameriki. Nešteto prošelj prihaja na konzulate za povratek domov. Nezaposlenost je huda doma, še hujša je v tujini. Kako silno potrebna bi bila preskrba nezaposlenih!

V letu 1931 se je izselilo v Rusijo okoli 1200 Avstrijcev. Iz Rusije se je pa vrnilo le manjše število Avstrijcev. Delovne pogodbe za tujce pa niso prav ugodne. Nekoliko bolje so plačani kvalificirani delavci.

Koliko je ruskih emigrantov po svetu.

EN MILIJON RUSKIH emigrantov je razkropljenih po raznih deželah izven Rusije. Od teh jih je v Zedinjenih državah ameriških 30.000 (skoraj polovica v Newyorku), 60.000 v Nemčiji, 8000 v Belgiji, 3000 v Angliji, 70.000 v Rumuniji, 8000 na Finskem. V Carigradu 1500, v severni Kitajski in v Mandžuriji 90.000, v Poljski, Jugoslaviji, Čehoslovaški in v baltičkih deželah skupaj 200.000, v Franciji pa nič manj ko 400.000. Večinoma so to intelektualci. 35.000 jih je še vojaško organiziranih v vojaški zvezi.

cijo — šilinga. Ta pa je mogoča le, ako zadobijo posojilodalcu zopet zaupanje v — Avstrijo, ki mora plačati letno 300 milijonov šilingov obresti in za amortizacijo dolgov, dočim sama „Kreditanstalt“ visi letno na obrestih s svoto 80 milijonov šilingov. — Na nesrečo njene sosedne države niso v dosti boljšem položaju. Življenjsko vprašanje nujne važnosti je: Zbližanje v gospodarski smeri z drugimi državami. A velikonemški tisk, operetno razpoložena „Heimwehr“, vstoglava politika Adolfa Hitlerja in njegovega avstrijskega štaba, ki je fundiran z Mussolinijevimi lirami — nočejo slišati o kakem gospodarskem zbližanju — in jim je ta ideja žalibog tako zoperna kakor biku — rdeča plahta...

To mišljenje je vteleseno v — Adolfu Hitlerju, ki se je v svoji domišljavosti predstavil v 2 brošuricah „Mein Kampf“ — svetu. Človek, ki še živi in je razmeroma mlad, pa piše že svoj življenjepis — je pač vreden svojega — groša! — Kakor Adolf Hitler sam, tako nesmiselna, brez elementarne inteligence, pravega smotra in dolgočasna je tudi njegova teorija, dolg niz premetih bojnih fraz, ki se deloma pobijajo in nimajo logičnih zaključkov. Hitler ni nikak pisatelj, pač pa rutiniran goflač (Maulreisser), ki je zaljubljen v sebe in svojo — neumnost. Pri vsem tem je pretkan špekulant, skrajno hudoben, megalomanski, častihlepen, maščevalen

in v baltičkih deželah skupaj 200.000, v Franciji pa nič manj ko 400.000. Večinoma so to intelektualci. 35.000 jih je še vojaško organiziranih v vojaški zvezi.

100 VODITELJEV KONGRESNE STRANKE

je bilo v Indiji že aretiranih. 500 indijskih društev in organizacij je po raznih krajih Indije razpuščenih. Oblasti so zaplenile 3750 funtov šterlingov, ki so bili naloženi v neki banki na račun kongresne stranke.

KITAJSKA SE JE VDALA!

Vrenje na Daljnem Vshodu je zadobilo novo obliko. Novi gospodar Kitajske Čankajšek je izrazil željo, da bi se pogodil z Japonci. Do kapitulacije je prišlo zgolj radi tega, ker niso smeli Amerikanci pomagati Kitajcem, daši so že čakali z vojnim brodomem v lukah Havajskega otočja. V Nankingu vlada popolno brezvladje. Položaj v Kini je brezupen, ker se hočejo Japonci polastiti tudi severne Mandžurije. V prizadetih pokrajinah se je prebivalstva polastila vojna panika, ker je jasno, da hoče Japonska na vsak način temeljit obračun z orožjem.

in surov. Socijalni demokratje, ki so ga do dobra razkrinkali, so dokazali njegovo denarno zvezo z — Mussolinijem in (O, heiliges Land Tirol!...) druge umazanije materijelnega značaja. Reš govori na polna usta in fanatično o „Deutschland, Deutschland über Alles“, četudi sovraži ravnotako fanatično mnogo uglednih Nemcev. Zna sicer organizirati, a ker ima prepovršno politično izobrazbo, ga stari „tigr“ hitro denejo v žep, a Adolf odgovarja z ordinarnimi — psovkami.

V najtežjem času je prevzel vlogo zdravnika obupano bolne Germanije, kateri daje injekcije v obliki upornih gesel proti svetim sklepom zgodovinskih pogodb. (Kaj bi rekli mi radi Koroške, Primorja itd.?)

Hitler je Avsrijec, a služil je v nemški vojski kot narednik-prostovoljec. Četudi sedaj modruje v 2. zvezku brošure „Mein Kampf“, da je videl propad Avstrije v naprej, snubi avstrijske zelenase za svoje prozorne načrte. — Srčno sovražstvo Hitlerja je naperjeno na Francijo Rusijo in — Zide, dočim je Mussolinija po prevzemu 1 milijona lir črtal iz svoje črne knjige in bo tudi druge, ako mu dajo — kak „bakšiš“. Nesmrtno pa se huduje na razumnštvo in to v jezi, ker sam ni prišel dalje — kot do vrat meščanske šole. —

Tak je Adolf Hitler, apostol nove Germanije, ljubljene mnogih ki so udarjeni s slepoto.

K. Žnuderl, Maribor.

Še o vzrokih težav v našem gospodarstvu.

Geslo: „Napuh je zaslužil Sebičnost. Iz tega grešnega razmerja se je rodil nezakonski otrok, imenovan — Kriza.“
 R. B.

Ze večkrat sem naglasil, da je glavni nositelj krivde sedanjega neznosnega gospodarskega stanja krivično urejeni družabni red! Po domače rečeno: Dopuščeno je gotovim ljudem, da žive udobno na račun ostalih brez zakonite ovire. Ta pojav sicer ni morda od včeraj ali od prevrata sem, ampak je tako že od vsega početka sveta bilo in bo tudi ostalo tako dolgo, dokler bo živel človeški rod. Toda, v glavnem gre tukaj za striktno vprašanje: Ali je tu mogoč tudi kakšen „regulator“ ali ne? Po moji sodbi je tak regulator mogoč v vseh parlamentarnih državah, seveda le tedaj, če imajo izkoriščani stanovi primerno število svojih zastopnikov (poslancev, ministrov itd.). Seveda, na podlagi volitev, kojim predpoda je snubljenje ženinov in nevest, ko namreč stariši teh često povdarjajo najresničnejši pręgovor: „Kakor si boš postlal, tako boš tud' ležal!“ —

Isto velja zlasti za trpeče sloje obličiki vsakokratnih volitev; vdarjeni trpin pač ne zna dovolj tehtno presoditi lepih obljub, temveč naseda vabam, obljubam, trenutnim mamljivostim. Ko pa se zave svoje budalosti in zaslepljenosti, v kar so ga sugerirali, se jezi, tarnja in zmerja vse povprek, seveda do prihodnjega volilnega — „opija“! Naš človek je kakor s slamo kurjena železna peč, ki se hitro bobneče vžge, ne da pa trajne toplote. —

Trpin je običajno veren (lahkoveren), pošten, nič slabega sluteč element, v času razočaranja pa črnogledi pesimist. In med te spada tudi naš deželan, kmet, delavec in vsi njegovi podrejeni. Toda, če gospodar pošlje hlapca, da mu pripelje robo iz mesta, mlinar, viničarje itd., se bo o danem nalogu šel osebno prepričati, če tudi se je vrnil hlapec z vozom še tako pozno v noči.

Tako je treba delati tudi ob prilikih, ko se vrne njegov poslanec; da se prepriča o njegovem poslu v skupščini na ta način, da se legitimira z zakonodajnim zapisnikom, (ki ga dobi vsak poslanec, kako je zastopal interese svojih volilcev. Pri tem pa je zlasti gledati na označbo pečata ali štamplilje. Le pod takimi pogoji boš zvedel resnico, kajti jaz sem bil osebna priča, kako je svoječasno nek poslanec tajil svoje napake ter je bil pozneje na moj pritisk od drugega nar. poslanca, na podlagi predložitve zakonitega zapisnika javno postavljen na — laž. —

Bodimo toraj že enkrat toliko pametni, ter se o vsem prepričajmo na lastne oči pa bo kmalu marsikaj v javnem življenju drugače. Tudi bi se ne sililo toliko pokvarjene gospode v na-